

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo
tarnybai

Mortos g. 14
03219 Vilnius

2021-07-09 Nr.1400-734

DĖL RADIJO RYŠIO PLĖTROS 470–790 MHz RADIJO DAŽNIŲ JUOSTOJE PLANO

UAB „Bitė Lietuva“ teikia savo poziciją dėl Radijo ryšio plėtos 470–790 MHz radijo dažnių juostoje plano pakeitimo projekto (toliau – Projektas).

1. Projekte numatyta, kad Vidaus reikalų ministerijos arba jos įgaliotos institucijos prašymu, leidimų turėtojai privalo teikti nacionalinio tarptinklinio ryšio (angl. *roaming*) paslaugas Valstybinio kritinio ryšio tinklo teikėjui. Sprendžiant iš Ryšių reguliavimo tarnybos susitikimų metu pateiktos informacijos, o taip pat iš Aukciono suteikti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 713–733 MHz ir 768–788 MHz radijo dažnių juostų sąlygų aprašo projekto, radijo dažniai (kanalai) iš 703–713 MHz ir 758–768 MHz aukcionui nebus teikiami ir yra rezervuoti Vidaus reikalų ministerijos prašymu. Tokiu būdu Valstybinio kritinio ryšio tinklo teikėjas turės galimybę naudotis tiek 2x10 MHz radijo dažniais 700 MHz radijo dažnių juostoje, tiek 100 MHz 3,5 GHz radijo dažnių juostoje. Vadinasi valstybė neatsisakė savo planų Valstybinio kritinio ryšio tinklo teikėjui skirti 33% radijo dažnių 700 MHz radijo dažnių juostoje bei 25% radijo dažnių 3,5 GHz radijo dažnių juostoje.

Atsižvelgiant į tai, mums nesuprantama Projekto nuostata, įpareigojanti leidimų turėtojus teikti nacionalinio tarptinklinio ryšio (angl. *roaming*) paslaugas Valstybinio kritinio ryšio tinklo teikėjui, ypač atsižvelgiant į tai, kad judriojo ryšio operatoriai diskusijose tiek su Vidaus reikalų ministerija, tiek Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete **kaip alternatyvą** aukščiau nurodytų radijo dažnių rezervavimui teikė pasiūlymą dėl nacionalinio tarptinklinio ryšio, tačiau jis apėmė dvipusio tarptinklinio ryšio galimybę:

- Valstybinio kritinio ryšio tinklo vartotojai galėtų naudoti visus operatorių turimus dažnius 700/800/900/1800/2100/2600/3500 MHz – nacionalinio tarptinklinio ryšio (roaming) formatu tarp VKRT ir trijų mobiliojo ryšio operatorių (detalizavus VKRT poreikį).
- Operatorių vartotojai galėtų naudoti VKRT dažnius žemesniu prioritetu (VKRT high prio, operatoriai low prio) – tai būtų *network slicing* sprendimas (tokio pasiūlymo techninio įgyvendinimo galimybę patvirtino ir įrangos gamintojas Ericsson, taip pat galima ir praktinė demonstracija).
- Tokiu būdu VKRT vartotojai turėtų prieigą prie esamų mobiliojo ryšio operatorių dažnių ir jau šiandien būtų pateikiamas visos Lietuvos padengimas.

Atsižvelgiant į tai, siūlome papildyti Projekto 22¹ punktą ir jį išdėstyti taip:

„22¹ Vidaus reikalų ministerijos arba jos įgaliotos institucijos prašymu, leidimų turėtojai privalo teikti nacionalinio tarptinklinio ryšio (angl. roaming) paslaugas Valstybinio kritinio ryšio tinklo teikėjui. Tokiu atveju Valstybinio kritinio ryšio tinklo teikėjas leidimų turėtojų prašymu teikia nacionalinio tarptinklinio ryšio paslaugas leidimų turėtojams savo turimais radijo dažniais, užtikrinant, kad Valstybinio kritinio ryšio tinklo naudotojai turėtų aukštesnį prioritetą, lyginant su leidimų turėtojų tinklų naudotojais.“

2. Projekte siūloma panaikinti Radijo ryšio plėtros 470–790 MHz radijo dažnių juostoje plano 23 punkto nuostatą, numatančią teisę leidimų turėtojams „perleisti jiems skirtus radijo dažnius (kanalus), nurodytus Plano 5.1, 5.2 ir (ar) 5.3 papunkčiuose, kitiems asmenims Radijo dažnių (kanalų) skyrimo ir naudojimo taisyklėse ir aukciono sąlygų apraše nustatyta tvarka ir sąlygomis.“

Manome, kad tokia sąlyga pažeistų Europos elektroninių ryšių kodekso nuostatas, susijusias su teise perleisti radijo dažnius. Europos elektroninių ryšių kodekso 51 straipsnio 1 dalis numato, kad valstybės narės užtikrina, kad įmonės galėtų kitoms įmonėms perduoti arba išnuomoti individualias radijo spektro naudojimo teises. Valstybės narės gali nuspręsti, kad ši dalis netaikoma tais atvejais, jei individualios radijo spektro naudojimo teisės įmonei iš pradžių buvo suteiktos nemokamai arba skirtos transliavimo tikslais. Tuo tarpu Europos elektroninių ryšių kodekso 51 straipsnio 3 dalis numato, kad valstybės narės leidžia perduoti ar išnuomoti radijo spektro naudojimo teises, jeigu išlaikomos pirminės su naudojimo teisėmis siejamos sąlygos. Atsižvelgiant į tai, kad Projekte nurodyti radijo dažniai nebus suteikiami nemokamai, o taip pat nebus skirti transliavimo tikslais, vienintelis radijo dažnių perleidimo apribojimas yra pareiga išlaikyti pirmines su naudojimo teisėmis siejamas sąlygas. Be Projekto, Aukciono suteikti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 713–733 MHz ir 768–788 MHz radijo dažnių juostų sąlygų apraše ar leidimuose nustatytų sąlygų dar galėtų būti taikoma Elektroninių ryšių įstatymo 57 ir 57¹ straipsnių nuostatos dėl potencialaus leidimo turėtojo ir jo planuojamos naudoti įrangos, programinės įrangos ir priežiūros paslaugų teikėjų patikros. Tuo atveju, jei potencialus leidimo turėtojas tenkina šiuose straipsniuose nurodytas sąlygas, radijo dažnių perleidimas neturi būti ribojamas. Atsižvelgiant į tai, siūlome 23 punkto nepanaikinti, o jį išdėstyti taip:

*„23. Leidimų turėtojai turi teisę perleisti jiems skirtus radijo dažnius (kanalus), nurodytus Plano 5.1, 5.2 ir (ar) 5.3 papunkčiuose, kitiems asmenims **Elektroninių ryšių įstatyme, Radijo dažnių (kanalų) skyrimo ir naudojimo taisyklėse ir aukciono sąlygų apraše nustatyta tvarka ir sąlygomis.**“*

3. Projektu siūloma pakeisti 24.2 punktą ir nustatyti, kad „ne vėliau kaip per penkerius metus nuo leidimo išdavimo dienos įrengti antžemines sistemas ir sudaryti galimybę ne mažiau kaip 80 procentų leidime nurodytos radijo dažnių (kanalų) naudojimo teritorijos esančių namų ūkių gauti ne mažesnės kaip <...>“. Patvirtinus tokią nuostatą lieka neapibrėžtumas dėl to, kokiai teritorijai būtų taikomi Projekte nurodyti duomenų perdavimo greičio reikalavimai, nes siūloma, kad tokia teritorija būtų nurodoma leidime. Mūsų nuomone, tiksli teritorija turėtų būti nurodyta Projekto arba Aukciono

suteikti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 713–733 MHz ir 768–788 MHz radijo dažnių juostų sąlygų apraše, o ne leidime.

4. Atsižvelgiant į ribotas technines galimybes pasiekti projekte nurodytus duomenų perdavimo greičius (UAB „Bitė Lietuva“ 2021-05-13 raštas Nr. 1400-724), siūlome projekte numatyti, kad nurodyti duomenų perdavimo greičiai gali būti pasiekti naudojant ir kitus leidimų turėtojų turimus radijo dažnius.

Generalinio direktoriaus pavaduotojas

Gintas Butėnas